

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
עשרים ושבע

היכל
שלישי

מאמר

צדיקים מה הם עושים

תקע"ב

מכ"ק אדמו"ר הזקן

הרב רבי שניאור זלמן מליאדי

(בעל התניא והשו"ע)

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

יוצא לאור בפעם הראשונה מכת"ק

על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים וחמש לבריאה

מאה ושתים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע ונ"ד שנה לנשיאותו

מוקדש

לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו

כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולזכות

הרה"ח ר' אברהם אליעזר הלוי וזוגתו מרת פעשע לאה שיחיו קליין

הרה"ת ר' שמעון וזוגתו מרת אסתר שיחיו גאָלדמאַן

הרה"ת ר' משה הלוי וזוגתו מרת מנוחה קריינדל

בניהם ובנותיהם

הרה"ת שלמה הלוי וזוגתו מרת חנה, ובתם רחל ובנם ישי הלוי

מרת זיסי ובעלה הרה"ת אהרן משה גראַסבוים,

ובנותיהם חי' מושקא, חנה מרים ויאשא ליבא

מרת חנה ובעלה הרה"ת שניאור זלמן שפירא,

ובניהם מנחם מענדל וחיים צבי הירש

הרה"ת יוחנן הלוי וזוגתו מרת אסתר יהודית, ובתם מושקא

חי', שמואל זנוויל הלוי, מושקא

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות

קליין

(ויש²² עוד פי' הקב"ה עושה להם כנפים כנשרים שיהיו הם הנשרים וא"כ הם ישאו דבר אחר למעלה מהם וגם זה אמת והדבר כמוס ובין כך ובין כך עיקר ההעלא' ע"י הכנפים דוקא).

שמא תאמר יש להם צער כו' מחמת שלא יכלו להכיל החכמ' ת"ל יחליפו כח כו', והיינו רק באלף הז' כי אח"כ יתחדש העולם אלא שלא יהא כאופן שעתה ולא יהי' חורבן בהמ"ק ושעבוד מלכיות כו'.

TZADIKIM MA HEM OSIM—5572

Copyright © 2005 by

“KEHOT” PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 774-4000 / Fax 774-2718

Order Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / Fax 778-4148

www.kehotonline.com

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch, Inc.

All rights reserved.

Manufactured in the United States of America

נסדר בדפוס „עמפיינער פרעסס“ ע"י מרדכי ליב בן פיגא ויוסף יצחק בן ברכה
 Empire Press, 550 Empire Blvd., • Brooklyn, N.Y. 11225 • (718) 756-1473 / Fax (718) 604-7633

נדפס בדפוס „פאסיפיק פרינטינג“
 Pacific Printing, 784 E. 94th St. • Brooklyn, NY 11236 • (718) 240-9607 Fax. (718) 240-0020

(22) ויש עוד פי': ראה גם סד"ה זה אדהאמ"צ בראשית ח"א ס"ע קנה ואילך
 באוה"ת בראשית (ל, ב). וראה ס' מאמרי [ועד"ז בתו"ח בראשית ה, ג ואילך].

שב' חכמות הללו היו כא' ואח"כ נאמר¹⁰ יקוו המים שנעשה הבדלה ביניהם שבחי ח"ת נמשכה למטה להיות כולם בחכמ' עשית וח"ע היא למעלה חכמ' התורה אורייתא מחכמה נפקת¹¹ חכים ולא בחכמה ידיעא¹², ומשה מן המים משיתיהו¹³ חזר והמשיך חכמת התורה למטה להתלבש למטה בח"ת והמלאכי' לא רצו בזה שתתלבש חכמה זו למטה ואמרו¹⁴ מה אנוש כו', וירידה זו צורך עלי' היא.

וזהו חכמות בחוץ תרונה שהעלי' הוא ע"י השיר יוצאי¹⁵ בשיר ונמשכי' בשיר וכענין שיר¹⁶ המעלות פ' מעלות מל' עליה והיינו ע"י השיר וכידוע בענין ט"ו שיר המעלות שאמר דוד שהיו אומרי' אותם בט"ו מעלות¹⁷ שהיו נושאי' המים מהשילוח ע"ג המזבח ועל כל מעלה ומעלה היו הלויים משוררים כו'. וזהו חכמות בחוץ שע"י ירידת החכמו' בבחי' חוץ למטה להיות כולם בחכמ' עשית ואח"כ מתחברי' יחד כמו שהן קודם בריאת העולם מים במים, וגם חכמ' התורה נתלבשה בגשמיות וע"ז תרונה בבחי' שיר להתעלות למעלה יותר משהיו מקודם כי יש הרבה בחי' חכמה ויש בחי' שלמעלה מעלה יותר כו'.

והנה צדיקי' מה הם עושים שטי' ע"פ המים פ' שיוגבהו למעלה יותר גם מבחי' חכמת התורה כמו שתתעלה אז הנק' מים שיורדי' מגבוה כו' והיינו ע"י שהקב"ה עושה להם כנפים כנשרים, כי הנה כתי' כנשר¹⁸ יעיר קנו כו' ישאהו על אברתו, שנושא בניו בגובה למעלה ממנו ומשימם ע"ג כנפיו וכך הקב"ה כביכול ישא הצדיקי' מלמעלה מעצמו כביכול והיינו למעלה מחכמת התורה וכמ"ש דר"י הנשר בשמים ופ"י שטי' כמשל המשיג בתורה ששכלו משוטט מענין לענין כו' אלא שכהיום הוא בתורה הנגלות לנו וגם בג"ע הוא רק זיו השכינה אבל לעה"ב יהי' משוטטי' ע"פ החכמ' ויתפסו אותה שלכן נאמ' ת"ח¹⁹ אין להם מנוחה שנאמ'²⁰ ילכו מחיל כו'. ועפ"י הקבלה הוא שיהי' בבחי' כתר שלמעלה מחכמה וזהו ע"פ המים.

ב"ה.

פתח דבר

לקראת כ"ד טבת הבעל"ט, יום ההילולא של כ"ק אדמו"ר הזקן (בשנת תקע"ג) – הננו מוציאים לאור את המאמר ד"ה „צדיקים מה הם עושים" משנת תקע"ב, מאת כ"ק אדמו"ר הזקן בעל ההילולא.

המאמר נדפס כאן בפעם הראשונה מגוף כתי"ק של אדמו"ר הצ"צ, והוא מה שרשם כ"ק אדמו"ר הצ"צ בספר ההנחות משנת תקע"ב. והוא חלק מס' מאמרי אדה"ז תקע"ב, שמכינים עתה לדפוס.

*

לתועלת הלומדים ומעיינים הוספנו בשולי הגליון מראי מקומות וצינונים – נערכו ע"י הרה"ת ר' אלי' שי' מטוסוב.

מערכת „אוצר החסידים"

כ"ד טבת, ה'תשס"ה
מאה ושתיים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע ונ"ד שנה לנשיאותו
ברוקלין, נ. י.

- ז, ג. קיג, ב.ג. לקו"ת פ' פינחס עז, ג. שם פ' ברכה צח, א (בשם לקו"א להה"מ). ס' מאמרי אדה"ז על מארז"ל ע' קכ (בשם מורי זלה"ה). וראה במ"מ בשה"מ תרל"ג ח"א ע' רסט.
- 10 (16) שיר המעלות: תהלים ככ-קלד.
- 11 (17) שהיו אומרי' אותם בט"ו מעלות: ראה סוכה נא, ב.
- 12 (18) כנשר יעיר קנו: האזינו לב, יא.
- 13 (19) דרך הנשר בשמים: משלי ל, יט.
- 14 (20) ת"ח אין להם מנוחה: ברכות סד, א.
- 15 (21) שנאמ' ילכו מחיל: תהלים פד, ח.
- 10 (10) יקוו המים: בראשית א, ט.
- 11 (11) אורייתא מחכמה נפקת: זח"ב סב, א.
- 12 (12) פה, א. קכא, א. ועוד.
- 13 (13) חכים ולא בחכמה ידיעא: תקו"ז בהקדמה (יז, ב). זהר חדש יתרו לד, ד.
- 14 (14) מן המים משיתיהו: שמות ב, י. וראה גם מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב ע' תקלד. במדבר ח"ב ע' תשטז. דברים ח"ד ע' א'קצט. וש"נ.
- 15 (15) ואמרו מה אנוש: תהלים ה, ה. שבת פח, ב. וראה במ"מ בשה"מ תרל"ג ח"א ע' רסח.
- 16 (16) יוצאי' בשיר: שבת נא, ב. וראה תו"א

צדיקים¹ מה הם עושים הקב"ה עושה להם כנפים כנשרים ושטים על פני המים.² בראשית³ בשביל ישראל שנק' ראשית ובשביל התורה שנק' ראשית, בראשית ות"ס⁴ בחוכמתא כי מה⁵ רבו מעשיך ה' כולם בחכמ' עשית שכל התהוו' העולמות הוא ע"י בחי' החכמ' בחכמה יסד ארץ אך זהו בחי' חכמה תתאה והתורה היא ג"כ בחי' חכמה אלא שהיא חכמה עילאה ולכן אין העולם מתקיים אלא בזכות התורה ואם לא התורה הי' העולם חוזר לתהו כדאי' בגמרא⁶, וע"ז כתי' חכמות⁷ בחוץ תרונה ב' חכמות, כי איתא במדרש⁸ עד שלא נברא העולם היו מים במים פי'

מציין ע"פ ואשא אתכם על כנפי נשרים למאמר „לע"ל כנפים כנשרים שמע"צ תקע"ב". המאמר בנוסח הנדפס כאן נמצא ג"כ בכתבייד מעתיקים: 1056 שי, א. 978 קמ, א.

(2) צדיקים מה הם עושים . . ושטים על פני המים: ע"פ סנהדרין צב, ב: אותן שנים שעתידי הקב"ה לחדש בהן את עולמו שנאמר ונשגב ה' לבדו ביום ההוא צדיקים מה הם עושים הקב"ה עושה להם כנפים ושטים ע"פ המים כו' ושמא תאמר יש להם צער ת"ל וקוי ה' יחליפו כח יעלו אבר כנשרים ירוצו ולא ייגעו ילכו ולא ייעפו. ע"כ. וראה ג"כ ילקו"ש ישע"י עה"פ מ, לא (רמז תמו). וראה עוד על מאמרז"ל זה בתו"ח תולדות קס, ג. תו"ח שמות ח"ב שיו, ב (בהוצאת שנת תשס"ג). ס' מאמרי אדהאמ"צ דרושי חתונה ח"ב ע' תקכא. אוה"ת שה"ש ע' וא"ו.

(3) בראשית בשביל ישראל . . ובשביל התורה: פירש"י עה"ת ר"פ בראשית. [וראה המ"מ בלקו"ש ח"ג ע' 755].

(4) ות"י: = ותרגם ירושלמי. וראה הל' במאמרי אדהאמ"צ בראשית ע' עז, ובהמ"מ.

(5) מה רבו מעשיך ה': תהלים קד, כד.

(6) בחכמה יסד ארץ: משלי ג, יט.

(7) העולם חוזר לתהו כדאי' בגמרא: שבת פח, א. וראה גם מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"א ע' רפ. ח"ג ע' תשצג. ח"ד ע' אישכא, ושי"נ.

(8) חכמות בחוץ תרונה: משלי א, כ. וראה זח"א קמא, ב: חכמות בחוץ תרונה מאי חכמות אלין חכמה עילאה וחכמתא זעירא כו'. וראה גם תר"א וראא נט, ג. יתרו ע', א. לקו"ת בהעלותך לב, ג. עקב טו, א.

(9) במדרש עד שלא נברא העולם היו מים במים: ראה ב"ר פ"ה, ב. שמו"ר רפ"נ.

צדיקים מה הם עושים: מאמר זה נמצא בנוסחאות ובמהדורות שונות: א) נוסח הנדפס כאן, והוא מתוך גוכי"ק הצ"צ בס' הנחות תקע"ב (כת"י מס' 1116 יג, א. והוא מה שרשם כ"ק אדמו"ר הצ"צ בסמוך לאמירתו ע"י כ"ק אדה"ז). ב) באריכות יותר בד"ה להבין מארו"ל בחלק ע"פ וקוי ה' – באוה"ת בראשית כח, ב. [במפתח בתחילת האוה"ת מציין המו"ל שמאמר זה הוא מן ביכל תקע"א גוכי"ק הצ"צ. ביכל זה לא הגיע לידניו. וניכר אשר כמה ממאמרי תקע"א-תקע"ב רשם אדמו"ר הצ"צ ב' פעמים, ובפעם הב' באריכות וביאור יותר]. ג) ד"ה להבין מ"ש במדרש ע"פ וקוי ה' – נדפס לקמן. וכנראה הוא הנחת כ"ק אדהאמ"צ שרשם בשנת תקע"ב. ד) באריכות ובתוס' ביאור בד"ה להבין מ"ש במדרש כו' – בס' מאמרי אדהאמ"צ בראשית ע' עז [מאמר זה נמצא ג"כ בכת"י 1880 כז, א ושם הוספה כמה עמודים על הנדפס]. ה) באריכות יותר בד"ה בראשית ברא בתו"ח בראשית ד, ג ואילך. מאמר התו"ח נדפס גם (בשינויים קלים) בס' מאמרי אדהאמ"צ בראשית שם ע' קל. ו) בשינויים והגהות בד"ה שיר השירים – באוה"ת שה"ש ע' ט, ומקבילו בסה"מ תרכ"ז ע' רסד ע"ש. ז) בתוס' הגהות מהר"ה מפאריטש בד"ה להבין מארו"ל צדיקים שעתידי הקב"ה – בס' פלח הרמון בראשית י, ג. ושם א, א ד"ה בראשית ברא [הגהות על ד"ה בראשית ברא בתו"ח].

ביהל אור להצ"צ ע' תשכא, מביא מארו"ל זה צדיקים מה הם עושים כו', ומציין: „המאמר הזה ביארו אאזמו"ר [אדוני אבי זקני מו"ר] נ"ע יום ב' דחוה"מ סוכות תקע"ב" [וקאי על המאמר שלפנינו]. ובאוה"ת יתרו ע' תתא